

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ
PROJESİ)

PAZARLAMA VE PERAKENDE

MÜHENDİSLİK SİGORTASI

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ – 1	3
1. İNŞAAT VE MONTAJ SİGORTALARI	3
1.1. İnşaat Sigortaları (CAR = Contractor All Risks).....	3
1.1.1. Sigortanın Konusu.....	3
1.1.2. Sigorta Teminatının Kapsamı	3
1.1.3. Aksine Sözleşme Yoksa Teminat Dışında Kalan Hâller.....	4
1.1.4. Teminat Dışında Kalan Hâller	4
1.1.5. Teminat Süresi	5
1.1.6. Sigorta Bedeli ve Primin Ayarlaması	5
1.1.7. Muafiyet.....	6
1.1.8. İnşaat Sigortaları Fiyat Tarifesi.....	6
1.2. Montaj Sigortaları (E.A.R.=Erection All Risks).....	7
1.2.1. Sigortanın Konusu.....	7
1.2.2. Sigorta Teminatının Kapsamı	7
1.2.3. Aksine Sözleşme Yoksa Teminat Dışında Kalan Haller.....	7
1.2.4. Teminat Dışında Kalan Hâller	8
1.2.5. Teminatın Süresi	8
1.2.6. Sigorta Bedeli ve Primin Ayarlaması.....	9
1.2.7. Muafiyet.....	10
1.2.8. Montaj All Risks Sigortaları Fiyat Tarifesi.....	10
UYGULAMA FAALİYETİ	11
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	12
ÖĞRENME FAALİYETİ – 2	13
2. MAKİNE KIRILMASI VE ELEKTRONİK CİHAZ SİGORTALARI	13
2.1. Makine Kırılması Sigortası.....	13
2.1.1. Sigortanın Konusu.....	13
2.1.2. Sigorta Teminatının Kapsamı	14
2.1.3. Aksine Sözleşme Yoksa Teminat Dışında Kalan Haller.....	14
2.1.4. Teminat Dışında Kalan Haller	15
2.1.5. Sigorta Bedeli.....	15
2.1.6. Teminatın Süresi	15
2.1.7. Tarifeler.....	16
2.1.8. Muafiyet.....	16
2.1.9. Ek Teminatlar ve Ek Primler.....	16
2.1.10. İndirimler	17
2.2. Elektronik Cihaz Sigortaları	19
2.2.1. Sigortanın Konusu.....	19
2.2.2. Teminat Kapsamı	19
2.2.3. Aksine Sözleşme Yoksa Teminat Dışı Kalan Hâller	19
2.2.4. Kesin Olarak Teminat Dışı Olan Hâller.....	20
2.2.5. Teminat Kapsamının Daraltılması	21
2.2.6. Sigorta Bedeli.....	21
2.2.7. Değer Ayarlaması	21

UYGULAMA FAALİYETİ	22
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	23
MODÜL DEĞERLENDİRME	24
CEVAP ANAHTARLARI	26
KAYNAKÇA	27

AÇIKLAMALAR

KOD	343FBS011
ALAN	Pazarlama ve Perakende
DAL/MESLEK	Sigortacılık
MODÜLÜN ADI	Mühendislik Sigortası
MODÜLÜN TANIMI	Mühendislik sigortası ile ilgili genel kavramların anlatıldığı, kişiler ve kurumlar için uygun mühendislik sigortası poliçe seçimi ve poliçe ile ilgili hukuksal kurallarının ve acente şirket ilişkilerinin bir düzen içinde sunulduğu, öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Mühendislik sigortası poliçesi satmak.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Mühendislik sigortası satışında müşteriyi ikna edebilecek ve poliçe bedelini hesaplayabileceksiniz. Amaçlar 1. Mühendislik sigortası uygulamalarını açıklayabileceksiniz 2. Poliçe alması için müşteriyi ikna edebileceksiniz. 3. Mühendislik sigortası ile ilgili en uygun poliçeleri seçebileceksiniz. 4. Poliçe portföyü hazırlayabileceksiniz. 5. Poliçe bedelini hesaplayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Sınıf ortamı ve büro ortamında projeksiyon, bilgisayar donanımı ve internet erişimi sağlanmalıdır.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modül sonunda sizin üzerinizde ölçme aracı uygulayacak, modül ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek, değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Mühendislik sigortaları, 19. yüzyıl ortalarında, endüstri devriminin hüküm sürdüğü en şaşaalı dönemde ortaya çıkmıştır. İşletmeler sağlık ve güvenlikleri konularında da oldukça ilgisizlerdi.

Teknolojinin de son dönemlerde hızlı gelişmesiyle makineler artık hayatımızın bir parçası oldu.

Makinenin insan hayatında bu denli yoğun kullanılmaya başlanması, mühendislik sigortalarının da önemini arttırmıştır. Mühendislik sigortalarının kapsamı genişleyerek inşaat ile ilgili sigortaları da kapsamına almıştır. Özellikle yatırımcılar için önemlilik arz eden mühendislik sigortası, girişimcilerin korkmadan üretim yapmasını desteklemektedir. Bu durum dolaylı olarak bir ülkenin kalkınmada dinamosu olan yatırımları arttırmıştır. Hem yatırımcılar için hem de ülkenin kalkınması için bu denli önemli olan mühendislik sigortalarını bilmeniz sizin için bir ayrıcalık yaratacaktır.

Öğreneceğiniz bilgilerle kişilere ve kurumlara yol göstermeniz, sigorta alternatifleri arasında uygun seçim yapmanız hem kişisel hem de toplumsal bir sorumluluktur. Dolayısıyla bilgilerinizle toplumu bilinçlendirmek birinci amacınız olmalıdır.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti sonucunda inşaat ve montaj sigortaları ile ilgili genel bilgileri ve hukuksal kuralları tanımlayabilecek, inşaat ve montaj sigortaları tarife ve fiyatları hakkında bilgiler öğrenip uygun sigorta poliçesi seçimini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Bölgenizdeki sigorta acentelerine giderek inşaat ve montaj sigortaları ile genel bilgi ve poliçe seçiminde dikkat edilecek hususlar hakkında bilgi alınız.
- İnşaat ve montaj sigortası yaptıran gerçek ve tüzel kişilerle görüşerek görüş alışverişinde bulununuz.
- İnternet ve sigorta acentelerinden bilgi yardımı alarak makine ve montaj sigortası poliçelerinin nasıl düzenlendiğini inceleyiniz.

Yukarıdaki araştırmaları sınıfta gruplara ayrılarak araştırınız ve elde ettiğiniz sonuçları sınıfta proje hâlinde sunarak tartışınız. Araştırma işlemleri için internet ortamı, sigorta acenteleri ve sigorta şirketlerini gezmeniz gerekmektedir.

1. İNŞAAT VE MONTAJ SİGORTALARI

1.1. İnşaat Sigortaları (CAR = Contractor All Risks)

1.1.1. Sigortanın Konusu

Bu sigorta, poliçede yazılı değerlerin, yine poliçede belirtilen süre içinde, inşaat sahasında bulunduğu sırada veya inşaat süresinde, poliçede yer alan istisnalar dışında kalan, önceden bilinmeyen ve ani bir sebeple herhangi bir ziyan ve hasara uğramasını temin eder.

Bu tarifimize göre, bir binanın inşaatı için İnşaat All Risks (tüm muhtemel tehlikeler) poliçesi düzenlenmiş ise, poliçenin tanzim edildiği tarihten itibaren, inşaat sahasına getirilen malzemelerde veya inşaatın yapımı sırasında önceden bilinmeyen nedenlerle meydana gelebilecek her türlü zarar ve ziyan poliçe teminatı içinde olacaktır.

1.1.2. Sigorta Teminatının Kapsamı

İnşaat All Risks poliçesi ile otomatik olarak temin edilen rizikolar aşağıda belirtilmiştir.

- Yangın, yıldırım, infilak.
- Hırsızlık
- Çökme, heyelan

- Kazalar ve çarpma
- Fırtına, kasırga
- Sel, seylap

1.1.3. Aksine Sözleşme Yoksa Teminat Dışında Kalan Hâller

Sigortalı istediği ve primini ödediği takdirde, 1.1.2. maddesinde yazılı rizikolara ilave olarak aşağıdaki rizikoları da teminat altına alabilir. Aksi takdirde aşağıdaki hâller teminat dışı kalır.

- İnşaatın yapılması için kullanılan makine, alet ve teçhizat ile geçici inşaat barakaları ve yardımcı yapılar.
- İnşaat faaliyeti sırasında projenin yapıldığı yerlerde mevcut değerlere verilebilecek zararlar.
- Üçüncü şahısların maruz kalacağı zararlar dolayısıyla sigortalıya düşecek hukuki sorumluluklar ile (Çapraz Sorumluluk Ek Teminatı.)
- Hasar neticesi enkazın kaldırılması masrafları. (Bu teminat toplam sigorta bedelinin %2'si ile sınırlı olarak verilebilir)
- Teminatın kapsamına giren sebeplerden ötürü meydana gelen ziya ve hasarların gerektirdiği uçak dışında kalan seri vasıtalarla yapılan nakliye masrafları, fazla çalışma ücretleri.
- Grev, lokavt, kargaşalık, halk hareketleri, kötü niyetli hareketler, terör ve bunların gerektirdiği askerî ve inzibati hareketlerin sebep olduğu bütün ziyan ve hasarlar.
- İnşaatın bitim veya geçici kabulünden sonra başlayan bakım devresi.

1.1.4. Teminat Dışında Kalan Hâller

Aşağıdaki haller kesin olarak teminat dışı bırakılmıştır.

- a) Harp ve her türlü harp olaylarından,
- b) Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer atıklardan,
- c) Kamu otoritesi tarafından yapılacak tasarruflardan,
- d) Kusurlu plandan veya planın kusurlu uygulamasından,
- e) Kusurlu malzeme ve kusurlu işçilikten, (Kusurlu malzeme ve kusurlu işçilikten dolayı sigortalı diğer değerlerde meydana gelen zararlar ödenir. Kusurlu malzemelerin ve işçiliğin kullanıldığı yerlerdeki zarar ve ziyan ödenmez.)
- f) Aşınma, yıpranma, paslanma ve çürümelerden,
- g) İnşaatın yapılması için kullanılan makine ve teçhizatın, mekanik ve elektriki arıza ve kırılmalarından, (Bu kırılma ve arızalar diğer sigortalı değerlere zarar vermiş ise bunlar ödenir.)
- h) h) Sigortalının veya onun yerine geçen sorumlunun kasdi hareketlerinden,
- i) İnşaatı tamamlanan veya geçici kabulü yapılan veya işverene teslim edilen veya işverenin kullandığı kısımlarda doğrudan veya dolayısıyla,
- j) İnşaatın gecikmesinden, kısmen veya tamamen durmasından,
- k) Poliçede yazılı diğer istisnalardan,
- l) Envanter açıklamalardan, meydana gelen zarar ve ziyan ile kara ve hava araçları ile yüzen araçlar ile nakit ve kıymetli evrak poliçe ile teminat altına alınmaz.

1.1.5. Teminat Süresi

Poliçede yazılı riziko, poliçede yazılı başlangıç ve bitim tarihleri arasındaki süre içinde teminat altındadır. Ancak, inşaat poliçe bitim tarihinden evvel kısmen veya tamamen bitirilmiş ise, teminat süresi, bitirilen bu kısımlar için sona erer. Eğer inşaat yerine boşaltılan malzeme ve teçhizat için nakliyat sigortası yapılmış ise, inşaat poliçesindeki teminat, nakliyat sigorta teminatının bitimini müteakip devreye girer ve malzeme ve teçhizatın sigortasız kalmasını önler.

İnşaat sigortaları projenin durumu ve yapılan sözleşmenin hükümlerine göre

- Depolama devresi,
- İnşaat devresi,
- Bakım devresi,

Olmak üzere üç bölümden oluşur.

1.1.5.1. Depolama Devresi

İnşaata konu olan malzeme inşaat sahasına boşaltıldıktan sonra, ancak üç aylık bir süre için otomatik olarak inşaat poliçesiyle teminat altına alınabilir. Eğer bu malzemelerin nakliyat sigortası var ise, bu teminat süresi nakliyat poliçesi ile verilmiş teminatın bitiminden itibaren başlar, üç ayı aşan süre için teminat istendiği takdirde sigortalının bu ek süre için sigortacıya ek prim ödemesi gerekir.

1.1.5.2. İnşaat Devresi

İnşaat devresi poliçede yazılı poliçenin başlangıç ve bitim tarihleridir. Bu süre içinde inşaat bitmez ise sigortalıdan ek prim alınmak suretiyle inşaat süresi uzatılabilir.

1.1.5.3. Bakım devresi

Geçici kabul ile kesin kabul devresi arasındaki devreye bakım devresi denir. Bu devrede geçici kabul tutanağında yer alan kusurlu kısımlarda yapılacak onarım ve tamir sırasında meydana gelebilecek zarar ve ziyanın karşılanabilmesi için ek primi alınmak suretiyle bakım devresi teminatı verilebilir.

1.1.6. Sigorta Bedeli ve Primin Ayarlaması

Sigorta bedeli inşaatın bitiş tarihindeki ulaşacağı son değerdir ve aşağıdaki kalemlerden oluşur.

- inşaat konusu malzemelerin değeri,
- Varsa gümrük vergisi, resim ve harçlar ile nakliye ve işçilik masrafları toplamı,
- Ayrıca sigortası isteniyor ise, inşaatın yapımında kullanılan makine, alet ve teçhizat ile geçici inşaat barakaları ve yardımcı yapıların cari piyasa değerinden az olmayan değerleri;

Poliçede gösterilen değerlerde bir artış meydana geldiği takdirde, sigortalı bu yeni değeri en geç 5 gün içinde ve hasar meydana gelmeden evvel sigortacıya bildirmek zorundadır. Sigorta bedelinin % 20'sini geçmeyen değer artışları sigortalı sayılır; % 20'yi geçen değer artışlarının sigortalı sayılabilmesi için sigortacının yazılı muvafakati şarttır.

Uzun süreli sigortalarda, ilgili bakanlık tarafından saptanan tırmanış oranı uygulanarak sigorta bedeli ayarlaması yapılması gerekir. Aksi hâlde, hasar karşısında, eksik sigorta uygulanır.

1.1.7. Muafiyet

Muafiyet tespit edilen hasar bedelinden indirilecek meblağdır. Mühendislik sigortalarında, muafiyet ile poliçeye uygulanacak sigorta fiyatı ters orantılı olduğu için, muafiyet miktarı yükseldikçe fiyat düşer, muafiyet miktarı azaldıkça poliçeye uygulanacak sigorta fiyatı yükselir. Bu itibarla sigortalı istediği takdirde muafiyet miktarını yükselterek poliçeye daha düşük oranda bir fiyat uygulatabilir.

1.1.8. İnşaat Sigortaları Fiyat Tarifesi

İnşaat bütün riskler sigortasına konu rizikoların birbirinden farklı özellikleri, coğrafi konumları, projelerin uygulanacağı yerlerin meteorolojik durumları, her bir sigorta konusunun ayrı ayrı tetkikini ve değerlendirilmesini gerektirir.

Bu nedenle, her bir rizikonun kendi şartları çerçevesinde değerlendirilerek fiyat ve şartlarının konu ile ilgili Genel müdürlük tarafından tespiti gerekir.

Fiyat ve şartları sağlıklı bir şekilde ve en kısa zamanda tespit edilebilmesi için ,İnşaat All Risks tarifemizde yer alan soru formunun eksiksiz doldurulması, büyük projelerde yerleşim planı ve diğer detay plan ve kesitleri ile birlikte Genel Müdürlüğümüze gönderilmesi zorunludur. Ancak çok acil durumlarda aşağıdaki bilgilerin şirketimize iletilmesi hâlinde acentelerimize geçici de olsa bir fiyat vermek mümkün olacaktır.

- İnşaatın cinsi
- İnşaatın yapı tarzı ve inşaat mahalli
- Sigorta süresi
- Sigorta bedeli (birden fazla ünite olması hâlinde, değer dağılımı)
- İstenen muafiyet

1.1.8.1. İnşaatın Cinsi

İnşaatları

- a) Basit yapılar
 - b) Mühendislik tesisleri
- olmak üzere ikiye ayırmamız mümkündür.

a) Basit yapılar

Bu yapılar her çeşit iskân binaları, okullar, ofis blokları, ambarlar, garajlar, endüstri binaları, hastahaneler, tiyatrolar, konser salonları, stadyumlar, kapalı yüzme havuzları, oteller, camiler, üniversiteler ve bu yapılara benzer diğer yapılardır.

b) Mühendislik tesisleri

Kule, baca, ambar, karayolları, demiryolları, istinat duvarları, köprüler, kanallar, kanalizasyon ve su arıtma tesisleri, su hatları, boru hatları galeri ve tünel, su bendleri, barajlar, liman ve deniz havuzları inşaatları ile bu yapılara benzer diğer yapıların inşaatları mühendislik tesisleri grubuna girmektedir.

1.1.8.2. İnşaatın Yapı Tarzı ve inşaat Mahalli

İnşaatın yapı tarzları ile inşaat mahalli de sigorta fiyatını etkiler. Bu itibarla sigorta tekliflerinde teminat verilmesi istenen inşaatın yapı tarzının ve inşaat mahallinin tam ve doğru olarak belirtilmesi zorunludur.

1.1.8.3. Sigorta Süresi

İnşaat sigortalarının fiyatları yıllık sigorta esasına göre belirlenmiştir. İnşaatın süresinin bir yıldan az veya çok olmasına göre yıllık fiyatlarda tenzilat veya artış yapılabilir. Bu tenzilat veya artışlar rizikonun durumuna göre değişir.

1.1.8.4. Sigorta Bedeli

Sigorta bedelinin nasıl belirleneceği hususu yukarıda (F) maddesinde belirtilmiştir.

1.2. Montaj Sigortaları (E.A.R.=Erection All Risks)

1.2.1. Sigortanın Konusu

Bu sigorta konusunu teşkil eden değerlerin teminat süresi içinde, montaj sahasında bulunduğu sırada poliçede gösterilen istisnalar dışında kalan, önceden bilinmeyen ve ani bir sebeple herhangi bir ziyan ve hasara uğraması hâlini temin eder.

1.2.2. Sigorta Teminatının Kapsamı

Montaj poliçesi ile otomatik olarak temin edilen rizikolar aşağıda belirtilmiştir.

- Yangın, yıldırım, infilak
- Hırsızlık
- Çökme, heyelan
- Kazalar, çarpma
- Fırtına, kasırga
- Sel, seylap
- 4 haftaya kadar tecrübe devresi

1.2.3. Aksine Sözleşme Yoksa Teminat Dışında Kalan Haller

Sigortalı istediği ve primini ödediği takdirde 1.2.2. maddesinde yazılı rizikolara ilave olarak aşağıdaki rizikolar da teminat altına alınabilir. Aksi takdirde aşağıdaki hâller teminat dışı kalır.

- Montajın yapılması için kullanılan makine, alet ve teçhizat ile geçici barakalar ve yardımcı tesisler,
- Üçüncü şahısların maruz kalacağı zararlar dolayısıyla sigortalıya düşecek hukuki sorumluluklar,
- Hasar neticesi enkazın kaldırılması masrafları, (Toplam sigorta bedelinin % 2'sini geçemez.)
- Teminatın kapsamına giren sebeplerden ötürü meydana gelen ziyan ve hasarların gerektirdiği, uçak dışında kalan seri vasıtalar ile yapılan nakliye masrafları, fazla çalışma ücretleri,
- Grev, lokavt, kargaşalık, halk hareketleri, kötü niyetli hareketler, terör ve sabotaj ile bunların gerektirdiği askerî ve inzibati hareketlerin sebep olduğu bütün ziyan ve hasarlar.

1.2.4. Teminat Dışında Kalan Hâller

Aşağıdaki hâller kesin olarak teminat dışı bırakılmıştır. Buna göre;

- Harp ve her türlü harp olaylarından,
- Kamu otoritesi tarafından yapılacak tasarruflardan,
- Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer atıklardan,
- Monte edilecek kıymetlerin kendi bünyelerinde mevcut konstrüksiyon, döküm, malzeme, hesap, atölye ve montaj hatalarından, (Bu istisnalar kusurlu parça ve kısımların tamir ve ikame masraflarına münhasır olup sigortalı diğer kıymetlerde bu sebeplerle meydana gelecek ziya ve hasarlara şamil olmayacaktır.)
- Aşınma, yıpranma, paslanma ve çürümelerden,
- Montajın yapılması için kullanılan makine ve teçhizatın mekanik veya elektrik arıza ve kırılmalarından, (Bahis konusu arıza ve kırılmaların diğer sigortalı kıymetlerde husule getireceği ziyan ve hasarlar teminata dâhildir.)
- Envanter açıklıklarından,
- Sigortalının veya onun yerine geçen sonumlu veya sorumluların kasdi hareketlerinden, ayrıca sözleşme varsa ağır kusurundan,
- Montajı tamamlanan veya varsa tecrübe devresi biten yahut işverene teslim edilen veya işveren tarafından kullanılan kısımlarda doğrudan doğruya veya dolayısıyla vukua gelecek ziyan ve hasarlardan,
- Montajın gecikmesinden, kısmen veya tamamen durmasından, taahhüdün tamamlanamamasından, akdin feshinden veya cezai şartların uygulanmasından ileri gelen zararlar dâhil kâr kaybı ve estetik kusurlar gibi her türlü neticeden,
- Poliçede yazılı diğer istisnalardan meydana gelen zarar ve ziyan poliçe ile hava ve kara nakliye araçları ile yüzer araçlar teminat altına alınamaz.

1.2.5. Teminatın Süresi

İnşaat poliçesinde olduğu gibi, teminatın süresi poliçede belirtilen başlangıç tarihi esas alınmak kaydı ile montaj ile ilgili malzeme ve teçhizatın montaj mahalline boşaltıldığı anda başlar ve poliçede belirtilen bitiş tarihinde sona erer. Montaj sigortaları:

- 1) Montaj öncesi depolama devresi
- 2) Montaj devresi
- 3) Tecrübe devresi olmak üzere 3 bölümden oluşur.

1.2.5.1. Montaj Öncesi Depolama Devresi

Montaj ile ilgili malzeme ve teçhizat- montaj, mahalline getirildiği andan itibaren 3 ay süre ile montaj poliçesi teminatına dâhildir. Ancak bu malzemelerin nakliyat sigortası mevcut ise, makine montaj poliçesindeki bu malzemelerle ilgili teminat, nakliyat poliçesi ile verilmiş bulunan teminatın bitiminden itibaren başlar, makine montaj poliçesi ile verilmiş bulunan 3 aylık ön depolama teminat süresi, ek prim ödenmek suretiyle uzatılabilir.

1.2.5.2. Montaj Devresi

Montajın başlangıcından bitirilmesine kadar geçen süre montaj devresidir. Eğer montaj poliçede belirtilen süre içinde sona erdirilmemişse sigortacı, sigortalıdan ek süre talebinde bulunabilir ve bu ek süre içinde bir prim ödemesi gerekir.

1.2.5.3. Tecrübe Devresi

Yapılan montaj işleminin projeye uygun olarak yapıp yapılmadığının, herhangi bir arızanın olup olmadığının denemesi tecrübe devresi olarak sigortalıya tanınan 4 haftalık devre içinde yapılır. Montajın bitimini müteakip başlayan ve azami 4 haftalık bir süreyi kapsayan »tecrübe devresi montaj poliçesi teminatına dâhildir. Sigortalıya montaj poliçesi ile bedelsiz olarak tanınan 4 haftalık tecrübe devresi süresi veya bu devreye ek olarak ihtiyaç duyulabilecek sıcak deneme teminatı, sigortalının isteği ve ek prim ödenmesi kaydıyla uzatılabilir.

NOT:

Kullanılmış makinaların montaj sigortalarında tecrübe devresi yoktur. Montaj bitiminde makinelerin devreye alınmasıyla sigorta teminatı da sona ermiş olur.

Sigortalı, tesisin tümünün veya herhangi bir kısmının tecrübe çalışmasına başlama tarihlerini en az 8 gün önceden sigortacıya yazılı olarak bildirmekle yükümlüdür.

Montajın poliçede belirtilen süreden evvel bitirilmesi söz konusu ise tecrübe devresi de buna göre geri alınır. Ancak montaj işleminin poliçede öngörülen süreden daha önce bitirileceği hususunun sigortalı tarafından en az 8 gün evvelinden sigortacıya yazılı olarak ihbar edilmesi şarttır.

1.2.6. Sigorta Bedeli ve Primin Ayarlaması

Montaj bedeli montajın sona ereceği gündeki son değerdir ve aşağıdaki kalemlerden oluşur.

- Monte edilecek makine, teçhizat ve malzemelerin değeri,
- Gümrük vergisi, resim ve harçlar ile nakliye ve işçilik masrafları bedeli, (Montaj konusu tesisin teşvik belgesi olması ve gümrük vergisinden muaf olması hâlinde dahi, vergi muafiyeti sadece ilk ithalatta uygulandığından tesisin tabi olduğu gümrük vergisi tutanağı eklenmesi gerekir. Aksi halde, hasar karşısında eksik sigorta uygulanır.)
- Ayrıca sigortası isteniyor ise, montaj işlemlerinde kullanılacak makine, alet ve teçhizat ve geçici barakalar ve yardımcı tesislerin cari piyasa değerleri,
- Montaj ve işletmeye almak için yapılacak masrafların değeri.
- Montaj ile ilgili işlemlerde ilk poliçe değeri esas alınır ve bu değer üzerinden montaj poliçesi düzenlenir. Ancak montaj süresinin uzun olması, montajı yapılacak malzeme ve teçhizatın dövize bağımlı bulunması, geçen sürelerde

malzeme ve işçilik değerlerinde yükselmelerin meydana gelmesi nedeniyle proje maliyetinin artacağı kuşkusuzdur. Bu itibarla sigortalının belirli devrelerde bu artışları, hesap ederek sigortacıya bildirmesi veya dövizle endeksli sistemle belirli dönemler sonunda otomatik değer ayarlaması yapılarak ek prim ödemek suretiyle montaj poliçesindeki sigorta değerini rayiç değere getirmesi zorunludur. Aksi hâlde hasar tazminatı poliçenin tanzim tarihindeki döviz kuru üzerinden ödenir.

1.2.7. Muafiyet

İnşaat All Risks sigortalarında olduğu gibi, Montaj AH Risks sigortalarında da muafiyet miktarı yükseltmek suretiyle poliçeye uygulanacak sigorta fiyatı düşürülebilir. Bu husus sigortalı ile sigortacı arasındaki anlaşmaya bağlıdır.

1.2.8. Montaj All Risks Sigortaları Fiyat Tarifesi

Montaj AH Risks sigortaları ile ilgili fiyat ve şartlar, montaj işlemlerinin çok çeşitli ve değişken olması, sigorta bedellerinin büyük değerlere ulaşması nedeniyle poliçeye uygulanacak fiyat ve şartlar, montajın nevi, kullanılacak malzemenin cinsi, montaj işlemindeki rizikonun durumu, sigorta bedeli montajın süresi gibi verilerin hep birlikte değerlendirildikten sonra Genel Müdürlüğümüz tarafından belirlenmektedir. Bu belirleme bazı durumlarda bizzat şirket tarafından bazen de yurt dışından fiyat istenmek suretiyle yapılmaktadır.

Bu itibarla Montaj All Risks sigortaları ile ilgili fiyat tesbit edilebilmesi için aşağıda yer alan soru formunun eksiksiz olarak doldurulması gerekmektedir.

- Montajın yapılacağı yer
- Sigortanın başlama ve bitim tarihi
- Montajın başlama ve bitim tarihi
- Ön depolama süresi
- Ek olarak istenen tecrübe süresi
- Toplam sigorta bedeli
- a) Monte edilecek makine ve tesisat bedeli
- b) Nakliye, gümrük masrafları
- c) Montaj masrafları
- Montaj konusu
- Makine ve tesislerin cinsi (Mümkünse listesi verilecek)
- Kullanılmış olup olmadıkları
- Montaj için kullanılan makinelerin sigortalarının istenip istenmediği, isteniyor ise detayı ve sigorta bedeli
- Enkaz kaldırma masrafları teminatının istenip istenmediği, isteniyor ise sigorta bedeli
- Ekspres nakliyat masrafları teminatının istenip istenmediği, isteniyor ise sigorta bedeli
- 3'üncü şahıs mali mesuliyet teminatının istenip istenmediği, isteniyor ise teminat limitleri
- Herbir hasarda istenen muafiyet miktarı.

Yukarıdaki bilgilerin ışığı altında, yurt içinden veya yurt dışından elde edilen fiyat ve şartlar Montaj All Risks poliçesine uygulanır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İnşaat sigortalarının konusunu açıklayınız.	➤ İnşaat sigortalarında, sigortanın konusu ve sigorta teminatının kapsamı konularını okuyunuz.
➤ İnşaat sigortaları kaç devreden oluştuğunu açıklayınız.	➤ İnşaat sigortalarında sigortanın süresi konusunu okuyunuz.
➤ İnşaat sigortası fiyat belirlemede gerekli olan bilgiler nelerdir?	➤ İnşaat sigortaları fiyat tarifeleri konusunu okuyunuz.
➤ İnşaat sigortalarında sigorta bedeli hangi kalemlerden oluşur.	➤ İnşaat sigortalarında sigorta bedeli ve prim ayarlaması konularını okuyunuz.
➤ Montaj sigortalarının konusunu açıklayınız.	➤ Montaj sigortalarında sigortanın konusu ve sigorta teminatının kapsamı konularını okuyunuz.
➤ Montaj sigortaları kaç bölümden oluşur? Açıklayınız	➤ Montaj sigortalarında sigortanın süresi konusunu okuyunuz.
➤ Montaj sigortası fiyat belirlemede gerekli olan bilgiler nelerdir?	➤ Montaj sigortaları fiyat tarifeleri konusunu okuyunuz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. OBJEKTİF TESTLER

- Aşağıdakilerden hangisi Montaj sigortalarında montajın başlangıcından bitirilmesine kadar geçen süredir?
A) Montaj öncesi depolama devresi
B) Tecrübe devresi
C) Hazırlık devresi
D) Montaj devresi
- Aşağıdakilerden hangisi inşaat sigortası devrelerinden biri değildir?
A) Hazırlık devresi
B) Depolama devresi
C) İnşaat devresi
D) Bakım devresi
- İnşaat sigortalarında sigorta bedeli inşaatın bitiş tarihindeki ulaşacağı son değerdir.
Doğru () Yanlış ()
- İnşaat sigortalarında sigorta bedelinin % 50'sini geçmeyen değer artışları sigortalı sayılır; %50 'yi geçen değer artışlarının sigortalı sayılabilmesi için sigortacının yazılı muvafakati şarttır.
Doğru () Yanlış ()

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı modülün sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığımız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti sonucunda makine kırılması ve elektronik cihaz sigortaları ile ilgili genel bilgileri ve hukuksal kuralları tanımlayabilecek, makine kırılması ve elektronik cihaz sigortası tarife ve fiyatları hakkında bilgiler öğrenip uygun sigorta poliçesi seçimini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Bölgenizdeki sigorta acentelerine giderek makine kırılması ve elektronik cihaz sigortası ile genel bilgi ve poliçe seçiminde dikkat edilecek hususlar hakkında bilgi alınız.
- Makine kırılması ve elektronik cihaz sigortası yaptıran gerçek ve tüzel kişilerle görüşerek görüş alışverişinde bulununuz.
- İnternet ve sigorta acentelerinde bilgi yardımı olarak makine kırılması ve elektronik cihaz sigortası poliçelerinin nasıl düzenlendiğini inceleyiniz.

Yukarıdaki araştırmaları sınıfta gruplara ayrılarak araştırınız ve elde ettiğiniz sonuçları sınıfta proje hâlinde sunarak tartışınız. Araştırma işlemleri için internet ortamı, sigorta acenteleri ve sigorta şirketlerini gezmeniz gerekmektedir.

2. MAKİNE KIRILMASI VE ELEKTRONİK CİHAZ SİGORTALARI

2.1. Makine Kırılması Sigortası

2.1.1. Sigortanın Konusu

Bir işletmede bulunan makine ve tesislerin deneme devresinden sonra ve normal çalışır durumda iken veya aynı işyerinde temizleme, revizyon veya yer değiştirme esnasında veya dururken ani ve beklenmedik sebeplerden veya işletme kazalarından, modelin, imalatın, montajın, malzemenin, kalıbın, dökümün ve işçiliğin kusurlu olmasından, yağlama kusurlarından ve poliçe genel şartlarında belirlenen diğer nedenlerden meydana gelen ziyan ve hasarın gerektirdiği tamirat ve ikame (yerine yenisini koyma) masrafları makine kırılması poliçesi ile teminat altına alınır.

2.1.2. Sigorta Teminatının Kapsamı

Makine kırılması poliçesi ile;

- İşletme kazalarından,
- Modelin, imalatın, montajın, malzemenin, kalıbın, dökümün ve işçiliğin kusurlu olmasından,
- Yağlama kusurlarından,
- Elektrik enerjisinin doğrudan doğruya tesiri neticesi kısa devre, şerare, voltaj yükselmesi ile izolasyon hatası ve atmosferik elektrikiyetin dolaylı etkilerinden,
- Tıkanma, yabancı maddelerin girmesinden,
- Santrifüj kuvvetinden husule gelen parçalanmalardan,
- Buhar kazanlarında ve buhar kaplarında su noksanlığından,
- Su çekiçlemesi, ani olarak aşırı ısınma veya soğumadan,
- Kapalı kaplardaki alçak basınç dolayısıyla husule gelen ezilme, yırtılma, buruşma vs. deformasyonlardan,
- Fırtına ve kasırgadan, dondan ve çözülen buz parçalarının yürütmesinden,
- İşletme personelinin veya üçüncü şahısların ihmali, kusuru, hatası, dikkatsizliği veya sabotajından meydana gelen ziyan ve hasarlar ile,
- İstisna edilmeyen diğer hâllerden, husule gelen maddi ziyan ve hasarların gerektirdiği tamirat ve ikame masrafları, otomatik olarak teminat altına alınır.

Ancak, yıpranma ve aşınmadan kaynaklanan hasarlar, matkap, makas, bıçak, testere, çelik ve maden kalemler veya kesici alet ve edevat, matris ve kalıplar, haddehanelerdeki sıcak hadde valsleri, şablon modeller, resim ruloları, öğütücü, kinci, karıştırıcılar, elek ve kalburlar, halat, zincir, transport bantları ve kayışları gibi değiştirilebilir parçalar ile belirli sürelerde değiştirilmesi veya yenilenmesi mutad olan kömür fırçası ve lamba gibi parçalar (elektriki izolasyon maddeleri ile izolasyon yağları dışında) temin edilemez.

2.1.3. Aksine Sözleşme Yoksa Teminat Dışında Kalan Haller

Sigortalı istediği ve ek primini ödediği takdirde 2.1.2. maddesinde yazılı rizikolara ilave olarak aşağıdaki rizikolar da teminat altına alınabilir. Aksi takdirde aşağıdaki hâller teminat dışı kalır.

- Fiziki infilaklardan meydana gelen ziyan ve hasarlar, (Fiziki infilaktan maksat, basınçlı kaplarda buhar, gaz veya sıvı hâlindeki gazın kabın civarını parçalayarak dışarıya çıkması ve böylelikle kabın iç basıncı ile dış basıncı arasında ani olarak bir denge kurulmasıdır.)
- Makine veya tesisin temel ve kaidelerinde teminat kapsamına giren sebeplerden ötürü meydana gelen ziyan ve hasarlar,
- Teminatın kapsamına giren sebeplerden ötürü meydana gelen ziyan ve hasarların gerektirdiği uçak dışında kalan seri vasıtalarla yapılan nakliye masrafları,
- Grev, lokavt, kargaşalık ve halk hareketlerinin terörün ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati hareketlerin sebep olduğu bütün ziyan ve hasarlar.

2.1.4. Teminat Dışında Kalan Haller

Aşağıdaki hâller kesin olarak teminat dışı bırakılmıştır. Buna göre;

- Her türlü harp olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, çarpışma (harp ilan edilmiş olsun olmasın), iç harp, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler sebebiyle meydana gelen bütün ziyan ve hasarlar,
- Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu nükleer atıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden husule gelen iyonlayıcı radyasyonların veya radyoaktivite buluşmalarının ve bunların gerektirdiği askerî ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu bütün ziyan ve hasarlar, (Bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım "fission" olayını da kapsayacaktır.)
- Kamu otoritesi tarafından sigortalı mal üzerinde yapılacak tasarruflar sebebiyle meydana gelen bütün ziyan ve hasarlar,
- Yangın veya yangın vukuu dolayısıyla yapılan söndürme, yıkma ve kurtarma işlerinin ve yıldırımın doğrudan doğruya tesirlerinden,
- Hangi sebepten husule gelirse gelsin, her türlü kâr kaybı ve mali mesuliyetlerden,
- Hırsızlık veya hırsızlığa teşebbüsten,
- Toprak çökmesi veya kayması, çığ, volkan indifaları, deprem sel ve su basması gibi tabii afetlerden,
- Makinalerin normal işlemeden ve mutad kullanılmasından doğan aşınma ve yıpranmalardan veya çürüme, paslanma veya oksidasyondan, buhar kazanlarında kireçlenme ve çamurlanmadan işletmek için doğrudan doğruya meydana gelen etkilerden, atmosferik vesair şartların sebebiyet verdiği tedrici bozulmalardan,
- Kimyevi madde ve gazların ani oksidasyonu veya müşterek reaksiyonların neticesi vukua gelen infilaklardan atmosferik elektrikiyet sebebiyle patlamaya müteuay tozların, infilakından,
- Sigortalı iken hasarlanan ve bu hasar giderilmeden makinenin kullanılması neticesinden,
- Sigortalının veya onun yerine kaim olan sorumlu kişiyi kastından ve ayrıca sözleşme varsa ağır kusurundan mütevellit maddi ziyan ve hasarlar,
- 20 yıllık çalışma sürelerini doldurmuş makine teçhizatları için makine kırılması teminatı verilemez.

Eğer bu makine ve teçhizatlar uzun bir süreden beri sigorta teminatı içinde ise tekrar sigorta edilebilir.

2.1.5. Sigorta Bedeli

Makine Kırılması sigortalarında, sigorta bedeli, makinenin satın alma değeri, var ise gümrük vergisi, nakliye masrafi ve montaj işçilik ücretlerinin toplamı olup bu değerlerin yeni ikame bedeline eş değerde olması gerekir.

2.1.6. Teminatın Süresi

Makine kırılması ile ilgili sigorta poliçeleri genellikle bir yıllık olarak tanzim edilir. Ancak, senelik primin muayyen bir oranını almak suretiyle bir yıldan daha az süreli poliçe tanzim etmekte mümkündür.

“Makine Kırılması Tarife ve Talimatı”ımızda bir yıldan az süreli sigortalarda uygulanacak indirim oranları belirtilmiştir.

Buna göre;

0-5 ay süreli sigortalarda primin % 60'ı

6 ay süreli sigortalarda primin % 70'i

7 ay süreli sigortalarda primin % 75'i

8 ay süreli sigortalarda primin % 80'ni

9 ay süreli sigortalarda primin % 85'i

10 ay süreli sigortalarda primin % 90'nı

10 aydan yukarı sigortalarda primin % 100'ü

tahakkuk ettirilir. Bir yıldan fazla süreler için prim pro-rata esasına göre hesap edilecektir.

2.1.7. Tarifeler

Makine kırılması sigorta tarifesini, sigorta konusu makinelerinin türlerine, özelliklerine, güçlerine ve kapasitelerine ve endüstri dallarına göre 10 riziko grubuna ayrılmıştır.

Her bir riziko grubuna giren belli başlı makine türleri ve uygulanacak fiyatlar sigorta şirketlerinin makine kırılması sigortası tarifelerinde yer almıştır.

2.1.8. Muafiyet

Makine kırılması sigortalarında, grev, lokavt, kargaşalık, halk hareketleri, kötü niyetli hareketler ve terör riski dâhil olmak üzere, teminatın kapsamına giren her bir hasarda asgari 5.000 YTL 'den az olmamak kaydıyla ödenecek tazminat bedeli üzerinden %10 tenzili muafiyet uygulanır.

2.1.9. Ek Teminatlar ve Ek Primler

- Fiziki infilak ek teminatı için, tarife primleri üzerinden %25,
- Uçak dışındaki seri araçlarla yapılacak seri nakliye ile fazla mesai ve tatil günleri ek işçilik ücretleri ek teminatı için tarife primleri üzerinden %10,
- Müteharrik makinelerde, geniş kasko ek teminatı için, tarife primleri üzerinden %25,
- Hidroelektrik santrallerinde, sigorta kapsamında olan türbin basınçlı su borularının patlaması sonucu meydana gelecek su basması riskinin temini hâlinde, tarife primi üzerinden %25 ek prim uygulanması gerekir.
- Grev, lokavt, kargaşalık, halk hareketleri, kötü niyetli hareketler ve terör eylemlerinden doğan ziyan ve zararları teminatın kapsamına alınması hâlinde sigorta bedeline, aşağıdaki fiyatlar uygulanır.

Sigorta Konusu Bölge	Fiyat %o
Olağanüstü Hâl Bölgesi Dışındaki İller İçin	1
Olağanüstü Hâl Bölgesi İçindeki İller İçin	2

Bu ek teminat, genel müdürlüklerin ön onayına bağlıdır.

Bu madde ile ilgili ek teminatlar için tanzim edilen poliçelere aşağıdaki klozlantı yazılması veya poliçeye eklenmesi zorunludur.

2.1.9.1. Fiziki İnfilak Klozu

"Bu poliçe ile sigortalı ve poliçenin ayrılmaz bir parçası olan poliçeye ekli listenin sıra numarasında, kayıtlı kazan işletme ruhsatlı makine için, makine kırılması genel şartlarının 2. maddesi (a) bendi hilafına, fiziki infilaktan doğan zararlar teminatın kapsamına alınmıştır."

2.1.9.2. Makine ve Tesislerin Temel ve Kaideleri Teminatı Klozu

"Bu poliçe ile sigortalı makinelerin temel ve kaideleri, makine kırılması genel şartlarının 2. maddesi (b) bendi hilafına poliçede yazılı sigorta bedeli üzerinden teminatın kapsamına alınmıştır."

2.1.9.3. Geniş Kasko Klozu

"Bu poliçe ile sigortalı ve poliçenin ayrılmaz bir eki olan poliçeye ekli listenin sıra, numarasında kayıtlı müteharrik makine için, genel şartların hükümleri saklı kalmak kaydı ile çarpma, çarpışma, raydan çıkma, devrilme, düşme, yuvarlanma, toprak kayması, toprak çökmesi, kaya düşmesi, yangın, deprem, seylap, yıldırım, çığ sebepleriyle meydana gelecek hasarlar teminata dâhil edilmiştir."

2.1.9.4. Seri Nakliye Masrafları ve Fazla Mesai Ücretleri Klozu

"Makine kırılması genel şartlarının 2. maddesi (c) bendi hilafına, bu poliçe ile verilen teminatın kapsamına giren ziyan ve hasarların gerektirdiği seri nakliye masrafları ile fazla mesai ve tatil günleri ücretleri teminatın kapsamına dâhil edilmiştir."

2.1.9.5. Grev, Lokavt, Kargaşalık, Halk Hareketleri, Kötü Niyetli Hareketler ve Terörist Eylemler Klozu

"Grev, lokavt, kargaşalık, halk hareketleri, kötü niyetli hareketler ve terörist eylemler sonucu meydana gelecek hasarlar teminata dâhil edilmiştir."

2.1.10. İndirimler

Makine kırılması sigortasında aşağıdaki indirimler yapılır.

2.1.10.1. Asgari Muafiyetin Arttırılması Hâlinde Yapılacak İndirim

Muafiyet bölümünde yer alan muafiyet miktarının arttırılması halinde, tarife fiyatları üzerinden aşağıda belirtilen oranlarda indirim yapılabilir.

Muafiyetin,
2 misli arttırılması hâlinde, tarife fiyatlarından % 10
4 misli arttırılması hâlinde, tarife fiyatlarından % 20
8 misli arttırılması hâlinde, tarife fiyatlarından % 30
oranlarında indirim yapılır.

2.1.10.2. Büyük İşletme İndirimi

Bir poliçe ile verilen teminatın toplam sigorta bedelinin 7.500 YTL'sini aşması hâlinde, poliçedeki toplam prim üzerinden aşağıda belirtilen kademeler itibarıyla hizalarında yazılı "Büyük işletme indirimi" uygulanır. (Tablo örnek olup şirketlere göre değişiklik göstermektedir.)

SİGORTA BEDELİ	İNDİRİM ORANI %
7,500 – 15.000 YTL' ye kadar	5
15.000 – 30.000 YTL' ye kadar	10
30.000 – 60.000 YTL 'ye kadar	15
60.000 -YTL 'den yukarı	20

Ancak inşaat makineleri ile sınai olmayan tesisler bu indirimden yararlanamaz.

2.1.10.3. Sigortalının Sigorta Bedelinin %20'sini Üstlenmesi

Tarife fiyatları, sigorta konusu makinenin %100 değeri esasa alınarak hazırlanmıştır. makinenin ikame değerinin %80'nin teminat altına alınması hâlinde tarife fiyatlarından %20 oranında indirim yapılır.

2.1.11. Makine Kırılması Sigortalarında Primin Hesaplanması

- Öncelikle sigorta teminatı verilecek makine ve teçhizatın cinsinin ve hangi iş kolunda çalıştırıldığı tespit edilir. Bu tespit yapıldıktan sonra, makinenin marka, model ve diğer tanımları yapılır. Sigorta bedeli belirlenir.
- Bu tanıma göre makine, kırılması sigorta tarifesinde makine ve teçhizatın hangi bölümde olduğu bulunur.

ÖRNEK

İstanbul'da bir binada bulunan 3 insan asansörünün makine kırılma sigortası istenmektedir. Her bir asansörün sigorta bedeli 150.000 YTL'dir. Makine kırılması sigortası tarifesine baktığımızda insan asansörlerinin 5'inci bölümde yer aldığını ve bu asansörler için %06 fiyat belirlendiğini görebiliriz.

Buna göre tahakkuk ettirilecek yıllık prim;

$$150.000 \times 3 = 450.000 \times \% 06 \quad 2.700$$

Gider Vergisi 135

Toplam Prim 2.835 YTL'dir.

2.2. Elektronik Cihaz Sigortaları

2.2.1. Sigortanın Konusu

Elektronik Cihaz Sigortaları ile,

- Her çeşit bilgisayar ve sistemleri
- Elektronik ofis teçhizatları
- Haberleşme teçhizatları
- Radyo ve TV Stüdyoları
- Elektronik tıbbî teçhizatlar
- Elektronik baskı ve çizgi (graphics) teçhizatları
- Alarm, test, ölçme ve otomatik teçhizatlar
- Diğer elektronik teçhizatlar

teminat altına alınabilir.

2.2.2. Teminat Kapsamı

Sigortacı bu poliçe ile bu poliçenin ayrılmaz cüzünü teşkil eden ekli cetvelde cinsi, sayısı, yapım yılları niteliği ve sigorta kıymetleri yazılı, münferit ünite veya muhtelif birimler hâlinde belirtilmiş olan elektronik makine, teçhizat veya bilgi işlem sistemlerinin deneme devresinden sonra normal çalışır hâlde iken veya aynı işyerinde temizleme, bakım revizyon ve yer değiştirme esnasında veya dururken, önceden bilinmeyen ani ve beklenmedik her türlü sebepten;

- İşletme personelinin veya üçüncü kişilerin ihmali, kusuru, hatası, dikkatsizliği veya sabotajından,
- Sigortalı kıymetlerin bulunduğu mahallerde yapılan hırsızlık veya hırsızlığa teşebbüsten,
- Hatalı dizayn ve malzemenen,
- Kısa devre, yüksek voltaj ve endüksiyon akımının etkilerinden,
- Yangın, yıldırım, her çeşit infilak ve bunlar sebebiyle yapılan söndürme, yıkma ve kurtarma ameliyelerinden,
- Kavrulma, kararma, duman ve isten,
- Deprem hariç fırtına, sel, seylap, yer kayması, toprak çökmesi gibi tabii afetlerden,
- Su ve rutubet etkisi ve bunlardan doğan korozyon hasarlarından,
- İstisna edilmeyen diğer hâllerden husule gelen maddi ziyan ve hasarların gerektirdiği tamirat masrafları ve ikame bedellerini temin eder.

2.2.3. Aksine Sözleşme Yoksa Teminat Dışı Kalan Hâller

Aksine sözleşme yoksa aşağıdaki hâllerden meydana gelen zarar ve ziyan teminat dışıdır. Ancak, sigortalı istediği takdirde ek prim ödemek suretiyle bu rizikolar teminat altına alınabilir.

- Teminatın kapsamına giren sebeplerden ötürü meydana gelen ziyan ve hasarların gerektirdiği nakliyenin en erken yapılmasını sağlayacak mutad vasıtalar dışında kalan seri vasıtalarla yapılan nakliye masrafları, fazla mesai ve tatil günleri ücret ve zamları,
- Seyyar ve taşınabilir elektronik cihazların poliçede yazılı sigortalı mahal dışında kullanım ve sevkiyatları sırasındaki ziyan ve hasarlar,
- Sigortalı kıymetlerin deprem neticesindeki ziyan ve hasarlar,
- Grev, lokavt, kargaşalık ve halk hareketlerinin ve bunların gerektirdiği askerî ve inzibati hareketlerin sebep olduğu bütün ziyan ve hasarlar,
- Elektronik bilgi işlem sistemlerinde (depo) kayıt edilen bilgiler dâhil olmak üzere manyetik disk, bant, kart ve düz metin formları ve benzeri haricî bilgi ortamının fiziki hasarları sonucu ziyan ve hasarlar,
- Teminatın kapsamına giren sebeplerden ötürü hasarlanan sigortalı kıymet yerine alternatif başka bir kıymetin kullanılmasından doğacak artan iş ve çalışma masrafları,
- Valf ve tüplerde meydana gelecek ziyan ve hasarlar.

2.2.4. Kesin Olarak Teminat Dışı Olan Hâller

Aşağıda yazılı hâller kesin olarak teminat haricidir.

- Her türlü harp olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, çarpışma (harp ilan edilmiş olsun olmasın), iç harp, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler sebebiyle meydana gelen bütün ziyan ve hasarlar,
- Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu nükleer artıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden husule gelen iyonlayıcı radyasyonların veya radyoaktivite bulaşmalarının ve bunların gerektirdiği askerî ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu bütün ziyan ve hasarlar, (Bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım "fission" olayını da kapsayacaktır.)
- Kamu otoritesi tarafından sigortalı kıymet üzerinde yapılacak tasarruflar sebebiyle meydana gelen bütün ziyan ve hasarlar,
- Hangi sebepten husule gelirse gelsin her türlü kar kaybı veya mali mesuliyetler,
- Sigortalı kıymetlerin normal işlemesinden ve mutad kullanılmasından doğan aşınma ve yıpranmalardan veya çürüme, paslanma, korozyon, erozyon veya oksidasyondan, atmosferik vesair şartların sebebiyet verdiği tedrici bozulmalardan
- Sigortalı kıymetlerin imalatçı ya da satıcılarının yasa veyasözleşme gereği sorumlu olduğu ziyan ve hasarlar,
- Sigortanın başlangıcında sigortalının veya temsilcilerinin bilgisi, haberi dâhilinde sigortalı kıymetler ve bulunduğu yerle ilgili mevcut kusur, eksiklik ve bozuklukların sebep olduğu ziyan ve hasarlar,
- Sigortalı iken hasarlanan ve bu hasar giderilmeden sigortalı kıymetin kullanılması neticesinden,

- Sigortacının sorumluluğunu gerektiren bir ziyan ve hasar ile ilgisi olmayan, sigortalı ünitelerin fonksiyonlarını yerine getirmek için yapılan ayar, tamir ve bakım masrafları,
- Valf ve tüpler hariç sigorta, conta, kayış vesair gibi değiştirilebilir parçalar ve yağlar veya kimyasal maddeler gibi belirli sürelerde değiştirilmesi ve yenilenmesi mutad olan malzemelerde kullanma neticesinde meydana gelecek ziyan ve hasarlar, (Bu parça ve malzemeler sebebiyle sigortalı diğer kıymetlerde meydana gelecek ziyan ve hasarlar teminata dâhildir.)
- Sigortalı kıymetlerin boyalı, cilalı ya da mineli dış yüzeylerinde meydana gelebilecek sıyrık, çizik gibi estetik kusurlar, (Bu kusurlar sebebiyle sigortalı diğer kıymetlerde meydana gelecek ziyan ve hasarlar teminata dâhildir.)
- Sigortalının veya onun yerine kaim olan sorumlu kişinin kasdından ve ağır kusurundan mütevellit maddi ziyan ve hasarlar.

2.2.5. Teminat Kapsamının Daraltılması

Elektronik cihaz kapsamına giren risklerden aşağıda sayılanlar teminat dışı bırakılmak suretiyle uygulanacak sigorta fiyatında indirim sağlanabilir.

- Yangın, yıldırım, infilak
- Hırsızlık
- Sel ve su baskını, fırtına gibi doğal afetler.

2.2.6. Sigorta Bedeli

Elektronik cihazların sigorta bedelinin "yeni satın alma değerleri"ne eşdeğerde olması gerekir. Yeni satın alma değeri, cihazın nakliye masrafı, gümrük vergisi, montaj ve işletmeye alma işçiliği dâhil edilmek suretiyle elde edilecek değerdir. Bu değer altında bir değerden eksik temin edilen cihazlarda, hasar hâlinde eksik sigorta uygulamasına gidilir ve tazminat, yeni satın alma değeri ile sigorta bedeli arasındaki oranda eksik ödenir.

2.2.7. Değer Ayarlaması

Genel olarak ithal yolu ile temin edilen elektronik cihaz ve makinelerde eksik sigortanın önlenmesi için, cihazın yeni satın alma değeri karşılığı "döviz değeri" nin esas alınması ve üçer aylık dönemler sonunda, dövizin ulaştığı kura göre değer ayarlaması yapılarak sigorta bedelinin güncel yeni değeri ile eşdeğerde olması sağlanır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Makine kırılması sigortalarının konusunu açıklayınız.	➤ Makine kırılması sigortalarında, sigortanın konusu ve sigorta teminatının kapsamı konularını okuyunuz.
➤ Makine kırılması sigortasında ek teminatlar nelerdir? Açıklayınız.	➤ Makine kırılması sigortasında ek teminatlar ve primler konusunu okuyunuz.
➤ Makine kırılması sigortasında hangi riskler ek sözleşmeyle sigorta kapsamına dâhil edilebilir?	➤ Makine kırılması sigortasında aksine sözleşme yoksa, teminat dışında kalan hâller konusunu okuyunuz..
➤ Makine kırılması sigortasında prim hesaplamadan önce hangi kriterlerin bilinmesi gerekir?	➤ Makine kırılması sigortalarında prim hesaplaması konusunu okuyunuz.
➤ Elektronik sigortalarının konusunu açıklayınız.	➤ Elektronik cihaz sigortalarında sigortanın konusu ve sigorta teminatının kapsamı konularını okuyunuz.
➤ Elektronik cihaz sigortasında indirim yapılabilmesi için teminat dışı bırakılacak durumlar nelerdir?	➤ Elektronik cihaz sigortalarında teminat kapsamının daraltılması konusunu okuyunuz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TESTLER

- Aşağıdaki durumların hangisi makine kırılması sigortasında teminat dışıdır?
 - İşletme kazalarından
 - Yağlama kusurlarından
 - Hırsızlık veya hırsızlığa teşebbüs
 - Tıkanma, yabancı maddelerin girmesinden
- Elektronik cihaz kapsamına giren risklerden aşağıda sayılan durumlardan hangisinde sigorta fiyatında indirim sağlanamaz?
 - A) Yangın, yıldırım, infilak
 - B) Hırsızlık
 - C) Sel ve su baskını, fırtına gibi doğal afetler
 - D) Yeni cihaz alma
- Makine Kırılması ile ilgili sigorta poliçeleri genellikle beş yıllık olarak tanzim edilir.
Doğru () Yanlış ()
- Elektronik cihazların sigorta bedelinin "yeni satan alma değerleri"ne eşdeğerde olması gerekir.
Doğru () Yanlış ()

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı modülün sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz

MODÜL DEĞERLENDİRME

1. İnşaat sigortalarında poliçenin değerinde bir artış meydana geldiğinde sigortalı bu yeni değeri kaç gün içinde bildirmek zorundadır?
A) 5 B) 10 C) 15 D) 20
2. Aşağıdakilerden hangisi İnşaat All Risks poliçesi ile otomatik olarak temin edilen rizikolardan biri değildir?
A) Yangın, yıldırım, infilak?
B) Hırsızlık
C) Çökme, heyelan
D) Grev, Lokavt vb Halk hareketleri
3. İstanbul'da bir binada bulunan 2 insan asansörünün makine kırılması sigortası istenmektedir. Her bir asansörün sigorta bedeli 250.000 YTL'dir. Bu asansörler için %05 fiyat belirlendiğini varsayarsak ödenmesi gereken prim ne kadardır?
A) 2.500
B) 2.625
C) 1.250
D) 1.375
4. Makine kırılması sigortalarında, sigorta bedeli, makinenin satın alma değeri, var ise gümrük vergisi, nakliye masrafı ve montaj işçilik ücretlerinin toplamı olup bu değerlerin yeni ikame bedeline eş değerde olması gerekir.
Doğru () Yanlış ()
5. Montaj ile ilgili malzeme ve teçhizat- montaj, mahalline getirildiği andan itibaren 6 ay süre ile montaj poliçesi teminatına dâhildir.
Doğru () Yanlış ()
6. Montaj sigortalarında sigortalı, tesisin tümünün veya herhangi bir kısmının tecrübe çalışmasına başlama tarihlerini en az 8 gün önceden sigortacıya yazılı olarak bildirmekle yükümlüdür.
Doğru () Yanlış ()

UYGULAMALI TEST

Modül ile kazandığımız yeterliği aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
İnşaat sigortalarının teminat kapsamını açıklayabilir misiniz?		
İnşaat sigortası devrelerini açıklayabilir misiniz?		
İnşaat sigortalarında poliçe seçimi için uygun fiyat tarifesi hazırlayabilir misiniz?		
Montaj sigortalarının konusunu açıklayabilir misiniz?		
Montaj sigortalarında teminat süresini açıklayabilir misiniz?		
Montaj sigortasında prim hesaplaması için gerekli olan bilgileri hesaplayabilir misiniz?		
Makine kırılması sigortasının konusunu açıklayabilir misiniz?		
Makine kırılması sigortası ile ilgili muafiyetleri açıklayabilir misiniz?		
Makine kırılması sigortasında ek teminatları açıklayabilir misiniz?		
Makine kırılmasına ait prim hesaplaması yapabilir misiniz?		
Elektronik cihaz sigortasının konusunu açıklayabilir misiniz?		
Elektronik cihaz sigortasında teminat kapsamının daraltılmasını açıklayabilir misiniz?		

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	D
2	A
3	DOĞRU
4	YANLIŞ

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	C
2	D
3	YANLIŞ
4	DOĞRU

MODÜL ÖLÇME SORULARI CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	A
2	D
3	B
4	DOĞRU
5	YANLIŞ
6	DOĞRU

KAYNAKÇA

- TAYFUN Ahmet, **Sigortacılık**, Tutibay Yayınları, Ankara, 1997.
- ACİNAN Hilmi, **Sigortaya Giriş**, Can Matbaa, İstanbul, 1998.
- URALCAN Gül Şebnem, **Temel Sigorta Bilgileri ve Sigorta Sektörünün Yapısal Analizi**, Beta Yayınları, İstanbul 2004.
- NOMER Cahit, Hüseyin YUNAK, **Sigortanın Genel Prensipleri**, Ceyma Matbaacılık, İstanbul, 2000.
- Ray Sigorta Acente Eğitim Kitabı
- Yapı Kredi Sigorta Acente Eğitim Rehberi
- www.tsrbsb.org.tr
- www.sigortam.net
- www.sigortacılık.gov.tr
- www.anadolusigorta.com.tr
- www.raysigorta.com.tr
- www.aksigorta.com.tr
- www.axaoyak.com.tr
- www.genelsigorta.com
- www.sigortacı.com.tr
- www.ekolsigorta.com
- www.alosigortam.com